

2016-06-20

Ku2016/00088/D
Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Sensus studieförbunds remissvar till ”Låt fler forma framtiden!” (SOU 2016:5)

Inledning

Sensus studieförbund välkomnar slutbetänkandet av 2014 års Demokratiutredning – delaktighet och jämlikt inflytande.

Sensus studieförbund kan konstatera att utredningen tar ett viktigt avstamp i de stora skillnader som finns i den demokratiska delaktigheten och jämlikheten mellan olika grupper i samhället. Vi är också positiva till utredningens förslag till det nya målet för demokratipolitiken om att ”det ska vara en hållbar demokrati som kännetecknas av delaktighet och jämlikt inflytande”. Demokratin och den sociala tilliten blir starkare när det är många som deltar och upplever sig vara delaktiga i samhället.

Däremot är Sensus studieförbund, precis som Studieförbunden är i sitt remissvar, skarpt kritiska till att utredningen inte ser studieförbunden och folkbildningen som viktiga aktörer för att stärka demokratin och utveckla de demokratiska processerna. Vi anser att utredningen helt missar folkbildningens viktiga demokratiuppdrag, som också är ett av statens syften med bidragsgivningen till folkbildningen.

Sensus studieförbund är positiva till förslaget om ökade resurser till civilsamhället för att stärka demokratiskt inflytande och engagemang, men tycker samtidigt att utredningen borde ge skarpare förslag för att det ska kunna ge verklig effekt.

3. Om delaktighet och jämlikt inflytande

3.6.1 Nytt mål för demokratipolitiken

Sensus studieförbund välkomnar att förslaget till det nya demokratimålet kännetecknas av delaktighet och jämlikt inflytande.

3.6.2 Tillsätt maktutredning

Sensus studieförbund välkomnar mer kunskap om hur makt används och fördelas.

5. Valdeltagande och politiskt engagemang

5.5 Övervägande och förslag om valdeltagandet och politiskt engagemang mellan valen

Sensus studieförbund delar utredningens analys att det finns en stark koppling mellan socioekonomiska förutsättningar och valdeltagande. Vi håller med utredningen om att det är särskilt viktigt med åtgärder mot grupper som röstar i lägre utsträckning som utrikes födda, unga och personer med funktionsnedsättning. Här har studieförbunden en viktig och självklar roll.

5.5.1 Insatser för jämlikt politiskt deltagande

Sensus studieförbund tillstyrker förslaget att utöka regeringens stöd till de organisationer i civilsamhället som arbetar med att öka det politiska deltagandet, samt en satsning på lokala resurscentra.

Studieförbunden och folkbildningen är relevanta och självklara aktörer för att öka kunskapen, engagemanget och deltagandet i de formella demokratiska processerna. Vi är också redan självklara aktörer i att engagera stora grupper i föreningslivet. Studieförbunden har tillsammans ett omfattande nätverk av föreningar som vi samverkar med. Studieförbunden och folkbildningen utgör den infrastruktur som stärker både individer, grupper och samhället i stort.

Det är viktigt att det finns en tydlig dialog mellan det lokala civilsamhället, privat personer samt de som delar ut medel. Här kan studieförbunden spela en viktig roll då vi redan finns lokalt med både lokaler och personal runt om i landet, dessutom har vi ett omfattande nätverk med lokala föreningar.

5.5.2 Behovet av mötesplatser

Vi håller med utredningen om att möjligheten att mötas behöver förbättras och tycker att idén med att använda skolor på kvällstid kan vara bra. Vi vill bara uppmärksamma utredningen på att studieförbunden och folkhögskolorna redan finns runt om i landet med både lokaler och personal.

5.5.4 Insatser för ökat valdeltagande

Sensus studieförbund delar i stort utredningens bedömning. Vi hade dock gärna sett fler förslag och att utredningen hade tagit folkbildningens demokratiuppdrag i beaktande. Vi hade gärna sett att utredningen lyft fram folkbildningen som en viktig och självklar aktör för att öka kunskapen bland människor och för att skapa engagemang för att vara

aktiva medborgare i en demokrati. Studieförbunden kan också spela en viktig roll i detta och för att mobilisera det civila samhället i de marginaliserade områdena.

10. Deltagande och inflytande på nationellnivå

10.4 Överväganden och förslag om möjligheterna att påverka genom institutionella kanaler

Sensus studieförbund instämmer i att de formella kanalerna som t ex remissväsendet är av stor vikt för civilsamhället och att det finns förutsättningar för ett mer transparent och jämlikt deltagande än genom de informella kanalerna.

Vi vill dock lyfta fram vikten av att organisationer som representerar socioekonomiskt utsatta och demokratiskt underrepresenterade grupper kan delta i de formella kanalerna och att regeringen har ett ansvar i att säkerställa detta.

10.4.1 Underlätta deltagandet i remiss, samråd och hearings

Sensus studieförbund delar utredningens bedömning. Vi anser att regeringen särskilt ska verka för ökat deltagande av människor och grupper som inte är delaktiga i det traditionella civilsamhället och som är underrepresenterade i det politiska beslutsfattandet.

10.4.2 Utveckla digitala verktyg för deltagande och e-förvaltning

Sensus studieförbund tillstyrker förslaget. Vi gör bedömningen att förslagen som utredningen lyfter skulle underlätta organisationers och individers deltagande och öka transparensen i beslutsfattandet. Samtidigt finns det grupper av människor som inte använder sig av internet. För att dessa grupper inte ska marginaliseras ytterligare i samband med en sådan satsning behöver den gå hand i hand med en satsning på att dessa grupper ökar sina internetkunskaper. Här är folkbildningen och studieförbunden självklara aktörer.

10.4.3 Ge utredningar bättre förutsättningar att inhämta åsikter och intressen från allmänheten

Sensus studieförbund delar utredningens bedömning att ett starkare utredningsväsende, med mindre detaljerade och mer öppna direktiv och mer tid att ta in och lyssna på civilsamhället är önskvärt.

10.6 Övervägande och förslag om möjligheterna att påverka genom icke-institutionella kanaler

Vi delar utredningens analys av att det utifrån den utveckling som varit ställer höga krav på beslutsfattare att värna den politiska jämlikheten, samt att se till att allmänhetens möjligheter till insyn och ansvarsutkrävande inte försvagas.

2016-06-20

Sensus studieförbund